

štorek, štirtek in soboto
izhaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na-
den za tisoč 5 gl. — k.
za pol leta . 4 . . .
za celotno leto . 2 . 20 ..

Po pošti:

Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . 5 . . .
za celotno leto . 2 . 60 ..

Vredništvo in opravnosti
je v gospodskih ulicah
(Herrngasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Št. 68.

V Mariboru 10. septembra 1868.

Tečaj I.

Slovenski tabor v Žavcu 6. sept. *Jurčič*

Rodoljubi, ki so pripravljajo drugi tabor na slovenskem Štirskejem pričakovali še mnogoštevilnega udeleževanja od strani izobražencev in prottega ljudstva, niso se motili. Razen ljubljanskega „Sokola“ (okrog 60 udov) prišlo je bilo mnogo domoljubov iz Ljubljane, iz Zagreba, iz gorenjskega, dolenskega in notranjskega Kranjskega, iz tržaške okolice, iz Koroškega in od vseh daljnih in bližnjih krajev Štirskega, tako da lehko rečemo: zastopana je bila v Žavcu vsa Slovenska. Nad 2000 je bilo samo omikanih Slovencev nazočih. Več kakor 100 velikih voz se je ob 12. z raznimi zastavami v dolgi vrsti — na čelu jih banderij 12 konjikov — peljalo iz Celja do eno uro oddaljenega lepo okinčanega žavskega trga, kjer smo našli že mnogo čakajočih, in kamor so do treh popoldne vedno nove vrste z zastavami, trakovi in smrečjem okinčnih vozov dohajale, vsih skupaj čez 400. Žavske gospodičine so „Sokolcem“ podarile venec na zastavo. Po potu iz Celja do Žavca in v trgu samemu so bili domoljubni tržanje napravili mnogo slavolkov in primernih napisov. Sprejem je bil v Žavcu navdušen.

Po skupnem obedu, pri katerem se je več napitnic napisalo (med družimi gg. Klemenčiču in dr. Ploju, ki sta prvi slov. tabor v Ljutomeru napravila, slovanski solidarnosti — šli smo iz Žavca ven na velik travnik (lastnina g. Žuže) spremeljni z množico na trgu čakajočih in več godbami, ktere so bile ali prostovoljno prišle, ali od odbora preskrbljene. Okoli govorniškega odra se je zbrala množina naroda, skoraj sami možje. Marsikdo, ki je iz daljnega kraja Slovenije prišel je strmel in djal, da toliko ljudstva ni še nikdar skupaj videl. Z odrov se jih je po večkratnem povprekošnem števljenu in cenenji računilo okoli 15.000, nekteri so trdili celo več.

Ob napovedani uri, t. j. ob 3. popoldne prične z grmečimi živiočili pozdravljen v imenu osnovnega odbora g. Ivan Žuža tabor z besedami, ktere si je po g. Hermanovem geslu bil napisal Žavski trg taboritom v pozdrav: „Bog kliče, Slavjani predolgo tlačeni stopajo čvrsto pred svet na svoje slavno mesto.“ Tehtne besede, pravi govornik, vredne da si jih vsak Slovenec globoko vtisne v svoje srce. Zgodovina kaže, da smo narod 1000 let tlačen. Zdaj so se jele razmere boljšati, narod napreduje dušno in materialno, ali vendar nam je še mnogo dela treba. (Klici: Živio; treba!) Na Goriškem gospodari Slovencem v kvaro italijanski živelj; na Magjarskem nas zatira magistarstvo. Slabo je z narodnimi pravicami tudi na Koroškem in Štirskejem (Res je!). Tudi tu nima naš narod več pravice, kakor od preči do praga pod slammato streho (Res je!) To se mora zboljšati, a vse le na postavni poti; čas za silne prekuje je že davno prešel. Na postavni podlagi in z uradnim dovoljenjem se je danes zbral drugi slovenski tabor, da tudi savinska dolina izreče svoje želje jasno in moško, da jih vlada izv. Mi smo zvesti Avstrijani in pripravljeni dati za-njo svoje življenje; zahtevamo od nje le svoje narodne pravice, zahtevamo da toliko voljamo, kakor drugi. To izreči je námen tabora. 1000 let že ni govoril naš narod pod milim nebom zbran o svojih potrebah, zdaj nam je to zopet dovoljeno po državni postavi. Na to pozdravlja govornik vse došle taborite, in ko omenja nazočih Kranjev, kakor iz enega grla vsklikne celi tabor: Živeli Kranje! Za predsednika nasvetuje g. poslanca dr. Vošnjaka, kteri z mogočnimi živiočili pozdravljan predsedništvo prevzame in za zapisnikarja si naprosi gg. Tomšiča in Jurčiča in blezo nadaljuje: Zbrani so tu zastopniki celega slovenskega naroda. To nam spričuje, da ste začeli sami premišljati, kaj je krivo našemu slabemu stanju in kako ga zboljšati (Čas je!) O tem se bomo tudi danes posvetovali, torej poslušajte; ako želi kdo izmed nazočih govoriti, naj se oglesi pri meni, da morem vzdružiti red, kteri mora biti. Ako bomo danes soglasno sklepali in izrekli, da hočemo vživati vse pravice (hočemo!), mora nam jih vlada dovoliti, če hoče pravična biti (mora, mora — res je!) Prvo besedo dajem gosp. dr. Ploju.

Gosp. dr. Ploj od taboritov presrečno sprejet blezo govoril: Zbrali smo se, da povemo in glasno izrečemo, kaj nam je na srcu, kaj nas teži, kje so naše rane. Naše želje in tirjatve se strinjajo v besedah: Slovenci smo in hočemo biti (hočemo biti Slovenci!). 1000 let so si prizadevali naši nasprotniki, da bi nehal Slovenci biti, 1000 let so kopali široko jamo za slov. narod, da bi ne bilo o njem ne duha ne sluha, da bi se zadušil slovenski glas o Muri, Dravi, Savi in Vaši bistri Savini, da se izbriše celo spomin nanj. (Res je, tako je, žalibog!) A hvala Bogu, svojega namena niso dosegli: Vi dokazujete svojim sovražnikom v obraz, da Slovenci smo, recite jim tudi, da hočemo biti (hočemo). Na noge torej, Slovenci! Pokażimo, da hočemo gospodarji biti v deželi, ktero smo sprejeli od svojih očetov! Izrecite torej, da mora naša beseda biti veljavna in prava (mora biti). Da bi Vaša beseda zapečkom čepela, nemškufaria pa se ošabno šopirila, tega ne smemo dopuščati, sicer smo nevredni biti Slovenci. Kje pa ima nemštvo svoj sedež med nami? V uradnih. Ne jaz, ne Vi ne sovražite Nemcev (res je!), imeti pa hočemo ž njimi enake pravice v Avstriji. Na Hrvščaku se uraduje in pisari hrvaški, na Magjarskem magjarski, itd. Samo mi smo zavoljo uradnij na svetu, ktere nam pišejo in govoré jezik, ktere ne umemo. Ali ni to želenje naroda? (res je, sramota je!) Čas je, da se tudi pri nas godi, kakor drugodi. V naše uradnije mora slovenščina na častno mesto. (Dolgotrajni klici: to mora biti!). Cesar sam nam je

Oznanila:
Za navadno drestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se natisne ikrat,
5 kr. če se tiska 2krat,
4 kr. če se tiska 3krat
več pismenke se plaču
jelo po prostoru.

Za vsak tisk je plačati
kolek (tempelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vratajo,
dopisi naj se blagovljeno
frankuje.

obljubil in zagotovil, ter kot postavo tudi podpisal ravnopravnost našega jezika (Živio!). Izrecite torej, da je vaša sveta volja, da se na slovenski zemlji slovenski uraduje in pisari (Tako mora biti). Naši uradniki so še nezmožni slovenskega jezika; tega pa niso krivi toliko sami, kakor poprejšnje vlade, kterim ni bilo mar za nas. Da se uradniki naučé jezika, naj se jim odloči čas, po katerem bodo morali slovensko uradovati. Pol leta bi menda ne bilo predolgo (Dolgo je).

Na to bere govornik I. resolucijo in je natančneje razlaga; dokazuje koristi slovenskega uradovanja in potrebo komisije, ki bo uradnike iz slovenske izpitaval. Priporočaje taboritom, da naj tudi od notarjev brez ovinkov tirjajo slovenskih pisem (želimo jih) končuje z besedami: Sami moramo svoj jezik spoštovati, potem ga bodo spoštovali tudi drugi. (Dolgi živiočili.)

Predsednik še enkrat bere resolucijo in vpraša, ali ima kdo proti njej kaj govoriti. Ko se nihče ne oglasi, vabi k glasovanju, vsa nazoča mnogica vzdigne roke: I. resolucija je sprejeta enoglasno.

Zdaj poprime besedo g. dr. V. Zarnik: Zemlja slovenska, na kteri prebivamo, je zemlja sveta. Zadnji ostanek nameč le je več onega velicega slovenskega posestva, ktero se je nekdaj raztezalo čez Gradec, Dunaj, Tirole itd., ktere pa smo zgubili 2 tretjini, tako da imamo zdaj svojo granico že pri Muri. Zadnji, sveti ostanek je torej, kar še imamo, držati ga moramo z vsemi močmi, da ne bodo nekdaj naši otroci rekli: Naši očetje so nam zapravili lepo deželo, ker jim ni bilo mar za njo. Varujmo se, da nas ne bodo po pravici zarad naše nemarnosti kleli. Dozdaj pa smo se le vedeli, kakor po hlevni colnar, ki si pri vratih ni upal proti nebu pogledati; pred velikim altarjem pa se šopiri in bahači kak naroden nasprotnik, ki misli, če mu daje država 315 gld. letne plače in ljubi Bog 6 belih dni le za to, da bi narod preziral in s ptujstvom pital. Ali tudi o bibličnemu colnarju beremo, da je postal prvi, farizej pa je šel osramočen iz tempeljna. Tako mora postati tudi pri nas. (Mora biti!) Če si pridobimo častno mesto, ktero nam gre po postavi, ne bo nam treba z nemškimi pismi od Poncija do Pilata, ki nam ga morebiti še prav ne raztolmači; varovali se bomo marsikaj škode in ne bomo zgubljali tako pogosto svojih prav. Nemška pisma pošiljajmo nazaj. Magjarov je le 5 milijonov, ali dosegli so vse, kar so hoteli, ale zato, ker so znali svoje pravice tirjati, ker so ponosni na svoj narodni značaj. Mi pa smo le nosili preponično svoj klobuček pod pazduhu, sklanjali se ptuju, ki se je od naših žuljev redil, med tem ko je moral domači sin po ptujih deželah pičlega živeža iskat, ali pa se je vrstil med narodne nemškutarje in z njimi v en rog trobil. Za to nam daje lep izgled znana basen o medvedu, ki se je bil med ljudmi plesati naučil, in je hotel te umetnosti tudi druge medvede naučiti, ko je bil svoji sužnosti odšel. Medvedi pa so mu pametno odgovorili: Beži, svoje umetnosti si se v sužnosti naučil, ne maramo je. Ali bomo mi zaostali za svobodnimi medvedi! (Velik smeh: Ne bomo plesali po ptujel)

A ne tirjamo svojih pravic le od svetne, tirjajmo jo tudi od duhovne vlade. Naši fajmoštri in kaplani so izvrstni možje, večidel iskreni rodoljubi. Škofi vendar hodijo svoja pota, kar se tiče jezikovih pravic. (Tega ne maramo.) Po viših zaukah se pišejo naše imena po krstnih in drugih bukvah in spisih tako čudno, da jih sami dostokrat ne moremo več spoznati. Šemantizem lavantske škofije ni nikomur na čast. Povzdignite torej tudi svoj glas, in tudi škofi bodo spoštovali pravice Vašega jezika: danes narod govoril. (Tako je; živio.)

Predsednik bere II. resolucijo, vse roke vzdigne klicaje: vsi takoj hočemo!

(Konec prih.)

Iz deželnih zborov.

Poročilo odbora postavodajnega za pregled volitve za Postojno, Vrhniko in Lož deželnemu zboru Kranjskemu.

Odbor, ki je bil v peti seji 28. avg. t. l. izbran, da bi volitev deželnega poslanca za Postojinski in Vrhniški trg in za Ložko mesto pregledal ter slavnemu zboru svoj predlog storil, je svoje delo dovršil, in po natančnem pretresu te reči z večino glasov sklenil, naj se volitev ne potrdi. Razlogi, ki so odborovo večino pri tem sklepnu vodili, bili so ti-le:

Že v zadnji sesiji je slavni zbor v svoji seji od 6. aprila l. l. grajal, da sta se v Vrhniški občini, ko se je volil občinski zastop, proti jasni dolöčbi §. 13. obč. vol. reda naredila samo dva voleča razdelka namesto treh, ter je zavolj te nepostavnosti volitev g. Karla Obreze zavrgel. Omenjeni §. 13. nameč določno ukazuje, da naj se praviloma trije voleči razdelki napravijo; le včasih in sicer tedaj, kadar bi v kaki občini bilo malo volilcev, in med njimi po davkih malo razločka, je smeti narediti samo dva voleča razdelka. Ako se pa pomisli, da politička občina Vrhniška, ki obsegata razen Vrhniko še 15 drugih vasi, skupaj 739 hiš, 5252 duš in tedaj več ko 700 volilcev; ako se dalje pomisli, da so tudi razločki po davkih jako veliki, ker na sami Vrhniki, če se tudi na druge vasi ne gleda, jih plačuje 45 nad 10 gld. med temi 2 nad 200 gld., 3 nad 100 gld., 7 nad 50 gld. in 16 nad 20 gld.: potem 57 nad 5 gld. in 45 pod 5 gld.; ako se tedaj pomisli na to obilno število volilcev in na velike razločke v davkih že na sami Vrh-

Gorjup: Se vé, da so nasprotovale, pa to le zarad tega, ker niso poznale sedajnega načrta. Naj se jih sedaj vpraša! Gotovo bodo odgovore: če moramo skladati za cesto v Plaveh, ki je ne potrebujemo na noben način, naj pa tudi druge občine nam pomagajo, našo cesto zidati in vzdrževati.

Černe in Dottori opazita, da se bo tudi lehko v prihodnje navedovalo, naj se uvrsti ta ali ona cesta med skladovne; dokler ni spoznana potreba naj se pa ostane pri teh, ki so zapovedene v načrtu.

Deperis pristavi, da pripušča VI. člen postave cestnim odborom, popravljati primera, po kateri bodo občine za ceste skladale, in da se bodo odbori po tem takem gotovo ozirali na tiste občine, katerim ena cesta menj koristi, kakor drugim. Gorjupov nasvet pada. Potrdijo se vse druge skladavne ceste.

Pri stavku „h Kanalskemu skladovnemu okraju spadajo vse katastralne občine dotednjega sedanjega okraja sodnijskega“ nasvetuje Gorjup dostavek: „izvzemši gorske občine na levem bregu Soče“ — pa ostane v manjšini.

Pri IV. členu nasvetuje Winkler, naj se dostavi: „Ta (cestni) odbor naj se sostavi iz 7. udov vrh tistih oseb, ki se ga smejo vdeleževati po namenu 2. stavka ravno tistega §. (19 postave 29. aprila 1864).“

Predlog se odobri enoglasno.

Pri VI. členu priporoča Winkler ta-le dostavek: „Kadar spozna cestni odbor, da se ima popraviti primera skladanja, določena v V. členu, naj se razdele stroški med posamezne občine, dokler se ne dožene in reši dotedna razprava, — tako, kakor je bilo do sedaj navada.“

Ker se Deperis in Dottori temu nasvetu upirata, nasvetuje dr. Žigon, naj se še ne sklepa danes o V. in VI. členu, ampak naj pretresuje poprej cestni odsek Winklerjev nasvet.

Černe meni, da odsek bi se lehko koj o tem pomenil in porazumel in naj bi se v ta namen prenehala seja nekoliko minut.

Pri glasovanju ne obvelja ni Černetov ni Žigonov nasvet in tudi Winklerjev predlog ostane v manjšini.

Vsi ostali členi cestne postave in drugi odsekovi nasveti se odobri enoglasno.

Razide se zbor ob $8\frac{1}{4}$ ure zvečer.

Dan in dnevni red prihodnje seje ni določen.

Tržaški zbor (po „Primoreu“)

se je strašno posušil, toliko da z največo silo še more gibati, ker mu je mnogo poslanec dalo slovó; iz okolice vseh šest.

Tržaški deželní zbor pa tudi ne zida ustave, on loví le svoje muhe. Že v prvi seji je bil podan nasvet, naj zbor sam preiskuje, kdo je kriv zadnjega rogoviljenja po Trstu in naj se narodni bataljon razpusti. To je toliko bolj čudno, ker so deželní poslanci tudi mestni svetovalci in so to reč že v mestnem svetovalstvu ožemali. Če se s tacimi rečmi dela za Avstrijo in njeno ustavo, Bog jima daj večni mir in pokoj! Tržaške okolice poslanci so to reč umeli, zato so zoper take nasvete protestirali, ter zbornico zapustili.

Preteklo saboto so prišli v zbornico, ter so podali naslednji protest:

„Z ozirom na to, da smo 18. julija t. l. na Občini zbrani poslanci in vsi župani cele okolice naredili zapisnik v slovenskem jeziku in ga takrat podali gospodu županovemu namestniku (dr. Basseggi), kteri zapisnik se pa niti ni rešil, niti ni bral, in se ni hotelo ž njim pečati mestno svetovalstvo pa tudi ne deželní zbor;“

z ozirom na to, da smo podpisani poslanci v zadnji seji 25. t. m. se prepričali, da večina deželnega zebra trdovratno zahteva, naj se prenaredi ustav gledé na okolico in narodni okolični bataljon, ter stavi nujni predlog, naj se bataljon razpusti;

z ozirom na to, da se je v program deželnega zebra vzel tudi predres zastran prestavljenja mestnih mejniki, zoper kar so vsi okoličani;

z ozirom na to, da so v sedanjem deželnem zboru poslanci iz okolice v veliki manjšini in da število okoličnih poslancev v nobeni primeri ni z mestnimi poslanci, in da jim zato nikoli nič ne obveljá;

z ozirom na to, da podpisani v imenu vseh okoličanov zagotavljajo, da so pri zadnjih obžalovanja vrednih dogodbah popolnoma nedolžni, da zastavljajo svojo besedo in poštenje, da nikoli nobenega meščana niso žalili okoličani:

naznanjajo podpisani mestni poslanci, da so dolžni ustrezti željam, varovati interes in čast svojih volilcev, in da se zato ne morejo več vdeleževati niti v sejah deželnega zebra in mestnega svetovalstva in da protestujejo zoper vse sklepe deželnega zebra in mestnega svetovalstva, ktere bi se v okoličnih zadevah utegnoli storiti, vlasti pa zoper raztegnjenje mestnih mej okolici na škodo in zoper obstanek okoličnega bataljona. Podpisani so: Lovre Godina, Jožef Lavrenčič, Anton Žerjal, Jožef Primožič, Ivan Nabrgoj, Andrej Daneu.

V seji 2. septembra se je ta protest prebral. Prvi se je oglasil županov namestnik gosp. Baseggio in rekel: da zato ni objavil v protestu omenjenega zapisnika iz zebra na Občini, ker je imel parlamentarni navadi zoperno obliko, da mu je moral dostojno obliko dati in ga v laščino prestaviti. Ker v tem zapisniku ni bilo ni nasveta ni prošnje, in ker so bile v tistem času skrivne seje, v katerih so se reševali zelo nujni predmeti, zato je pisano odložil in ga županu, ko se je vrnil v Trst, izročil. — Dr. Baseggio je moder mož, on se zna izgovarjati in zagovarjati. Treba da povem svetu, da je Baseggio okoličnim poslancem izvirnik nazaj dal, kteri so mu pozneje zopet brez prememb, ktere je zahteval, nazaj prinesli. Znan nam je zapisnik na Občini in radi verujemo, da Baseggii ni po srcu, zato mu je pa tudi oblika, vlasti ker je slovenska, zoperna. Da je imel Baseggio nujna opravila, to je spet res. Le pomislite, on je moral prijemati duhovnike zarad

pridig, kterih še bilo ni, imel je preiskavati, kde tiče tržaške rabuke korenike itd.

Poslanec Gregorutti nasvetova, naj se na zapisnik zbor ne ozira, ker nej legalen. — In vendar je zapisnik podpisan od vseh zastopnikov, prవednika, ces. komisarja in perovodja.

Potem se je začela nujna obravnava zarad raztegnjenja mestnih mej. Vladni komisar se je o tej zadevi oglašil, da vlada v principu ni zoper to razširjenje, vendar bi se smelo zgodi le s prememb deželne ustave od leta 1850, sicer pa ne. — Poslanec Conti se na to strašno razjezi, cepcem mlati prejšnje deželne poglavjarje, „kterim za resnico Trst nikake hvale ne more vedeti“, baronu Bachu očita, da je vladl poročal, da je 40.000 slovanskih okoličanov, v resnici pa jih je le 20.000 in pravi, da je prav baron Bach dušni in moralični stvarnik zadnjih žalostnih dogodb. (Na galerijah in levici strašno ploskanje.)

Iz teh besed se vidi, kako nedoslednji so tržaški poslanci; še le one dni so valili vso krivdo na okolico in duhovščino, zdaj jo pa valé na prejšnjega dež. poglavarja. Da jo tam, kder je, nikdar ne bodo iskali, tega nam ni treba praviti, najde in dokaže jo pa vendar sodba.

Hermet pravi: Tu gre le za vunanjo podobo. Kake namene ima vlada, da prenaredbo deželnega ustava tako povdarja? Saj ne bo hotela Lahov sloveniti, kakor jih je poprej? — Sreča res, da še Hermeta ni poslovenila. Nazadnje trdi Hermet, da je še bolje za okolico, če se ji nekoliko svetá in prebivalcev vzame, ker bo pri vsem tem imela še šest poslancev, pa manj volilcev. Po Hermetovej logiki bi moralno tudi bolje biti za kmeta, ktemu še več pašnikov, senožet, njiv in velik del čede vzame, število parstirjev pa pusti.

Protest okoličnih poslancev se je izročil posebnemu odboru v pretres.

Kaj sklene in kako bode poročal ta odbor, to je znano vsacemu. O teh in tacih rečeh se ne govori več o resnici in pravici; tu je vsaka beseda zastonj, pa da bi se še tako pošteno, dobromisleči in prepričevalno govorila. Znamenja, ktera se kažejo v Trstu, najbolj so nevarna njemu samemu.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 5. sept. 1868 [Izv. dop.] Denašnja seja ljubljanskega deželnega zebra me je k sledečim vrsticam napotila. Se ve, da sem si še mnogo več mislil, kar moram pa sam za se obdržati. — Na dnevnem redu je bila volitev poslancega g. Muleja za Vrhniški, Loški in Postojnski okraj. Večina deželnega zebra se je volitvi poslancega g. Muleja, (c. kr. okrajnega glavarja na Vrhniški) iz mnogih temeljnih vzrokov upiral, zborova menjšina je pa na vse pretege trdila, da je ta volitev postavna, ter da obveljati mora. — Ne budem na drobno pravil, kaj so posamezni govorniki oběh strank pro in contra navedli; toliko je gotovo, da bi Mulej ne bil večino glasov zadobil, ko bi Vrhniščani in Postojnci bili oboji volili v 2 ali 3 volilnih razredih, ali to se ni zgodilo; Vrhniščani so volili v 2 razredih, Postojnci so pa v 3 volilne razrede razdeljeni, in vladu njim ni dopustila, da bi se bila tudi za nje 2 volilna razreda napravila. Kdor ne sodi enostransko, mora priznati, da se je Postojnčanom krivica godila, ter da je treba, da se tudi za Postojno le 2 volilna razreda napravita. Protinardna stranka je zagovarjala volitev Muleja, ter je bila celo tako drzna, da je trdila, da je bilo Postojnčanom na prostu voljo dano, si tudi le 2 volilna razreda napraviti, kar je pa neresnica. — Od govornikov protinardne stranke (gg. Dežman, Kaltenegger in Kromer) so tako surove besede na narodno večino letele, da se je moral vsak čuditi gosp. deželnemu glavarju, da je kaj taceg dopustil. Po dolgi dolgi debati je bilo glasovanje o veljavnosti te volitve, in narodna večina je z 18 glasovi volitev zavrgla, protinardna stranka je imela 12 glasov za Muleja. — Po opravilnem redu bi bilo moglo te reči zdaj konec biti; toda — kar ni dovoljeno Slovanu, dovoljeno je našim protivnikom. G. deželní glavar žl. Warzbach je protinardni stranki po dokončanem glasovanju nadaljevanje debate privolil, ter je protestivno pismo sprejel. — Zdaj je bil pa že tudi skrajni čas, da se je narodna večina takovemu nepostavnemu ravnanju krepko uprla; g. dr. Toman in g. Svetec sta žl. dr. Wurzbacha za tako ravnanje zgrabila kakor se mu je spodobilo; našen protinardne zborove menjšine ni obveljal, da bi se bil namreč njeni ugover zoper sklep večine v zapisnik upsal. — To je v kratkem obseg obravnave seje od 5. septembra. — — Gluh in slep mora biti, kdor se v tej seji ni prepričal, kam pes taco moli. — Slovenci nimajo v nobenem deželnem zboru narodnega deželnega glavarja, še celo v skoro čisto slovenski kranjski deželi ne. Zakaj to? — Visoka vlada si je cislačansko ministerstvo izvolila iz večine državnega zebra, tudi predsednik dunajskega državnega zebra g. Blagatinšek-Kaisersfeld je iz večine poslanske zbornice izvoljen, predsednik deželnega zebra v Gradcu je privrženec večine, in tako je tudi po družih deželah, samo v Ljubljani in v Gorici, kjer imajo Slovenci večino glasov, so deželní glavarji iz menjšin zborov izvoljeni! Kako je to? — Ali je mar to zarad tega, ker so bili slovenski poslanci v dualističnem državnem zboru na Dunaji? Ali se slovenskim poslancem še ne bodo oči odprle, koliko je vredna Beustova prijaznost? ali oni še ne bodo spoznali, koliko veljavnost ima decembirska ustava za nas Slovence? — Ali jih bode še dalje volja, dopuščati, da se po slovenskem narodu tako udriha, kakor se je to godilo 5. septembra v Ljubljanskem deželnem zboru? Prepričali so se lehko, koliko spoštuje kranjski deželní glavar g. dr. Wurzbach opraviln red, prepričali so se, koliko on čista sklep zborove večine, ktera je narodna, koliko on čista slovenski narod, ktere oni zastopajo! Kako se je g. dr. Wurzbach zarad takega ravnanja izgovarjal? Rekel je, da mu ni bilo znano, kaj bode govornik protestantov povedali, in vendar je on tudi sam protest podpisal! Po tem takem je on toraj svoje ime podpisal na nepopisano polo (chanta bianca), na ktero so protinardni protestanti še le pozneje svoj protest napisali! Kaj žalostno je to, če predsednik deželnega zebra, kteri

niki, mora pač vsakteri pritegniti, da sta samo dva voleča razdelka za Vrhniški občino očitno pregrešenje proti §. 13. obč. vol. reda.

Postojinska občina, ki obsega razen trga le še 6 drugih vasi, skupaj 381 hiš, in 3176 duš, ima tri voleče razdelke.

Naj bo odboru zdaj dovoljeno, razložiti nasledke, ki nastajajo iz nepravilne uravnave volečih razdelkov na Vrhniki zastran volilne pravice.

Vrhninski trg z 2 volečima razdelkoma ima zdaj volilcev, ki davek plačujejo tacih, ki brez ozira na davek volijo

147
9
skupaj 156

Med temi je tacih, ki menj ko 10 gld. davka plačujejo

102

Volilcev, ki vsaj 10 gld. plačujejo, ali ki smejo brez ozira na davek voliti, je tedaj samo

54

Postojinski trg, ko bi imel samo 2 voleča razdelka, bi imel volilcev, ki davek plačujejo tacih, ki brez davka volijo

156
29
skupaj 185

Med temi je tacih, ki menj ko 10 gld. davka plačujejo, samo

89

Volilcev, ki vsaj 10 gld. davka plačujejo, je teh, ki brez ozira na davek volijo

29

tedaj skupaj 96

Iz tega je razvidno, da ko bi se na enaki podlagi volilo na pr. v obeh trgih po dveh volečih razdelkih, imela bi volilcev Postojna

185

Vrhnika
tedaj Postojna

156
29

volilcev več; ali, ko bi se v obeh trgih volilo po treh volečih razdelkih, to je tako, da bi le taki volili, ki plačujejo vsaj 10 gld. davka, ali ki brez obzira na davek volijo, imela bi volilcev Postojna

96

Vrhnika
tedaj spet Postojna

54
42

volilcev več; na tej podlogi pa, kakor se je zdaj volilo, imela je volilcev Vrhnika

156

Postojna
tedaj Vrhnika

96
60

volilcev več.

skupaj 150

G. Muley je dobil pri tej volitvi glasov:

Vrhniskih
Postojinskih
Ložkih

126
19
5

Ko bi bil pa Vrhninski trg volil po treh volečih razdelkih, ne bi bil g. Mulej mogel dobiti več glasov, ko Vrhniskih

54

Postojinskih
Ložkih

19
5

Tedaj bi bilo že Postojinskih volilcev, katerih je po odbitih proti njemu stalo

78

skupaj 96

Razen tega od omenjenih 54 vrhniskih volilcev, ki bi bili lahko za g. Muleja glasovali, faktično ni zanj glasovalo 18 volilcev, kateri bi se morali odšteti.

78

Tako bi mu od njegovih mogočih glasov odbitih

18

še ostalo

60

proti Postojinskim 77 glasom; brez ozira na Ložke volilce, katerih je 66 in

od teh samo 5 za g. Muleja.

Očitno je tedaj, da g. Mulej pri tej volitvi ne bi bil nikdar večine glasov zadobil, ko bi bili voleči razdelki Vrhniske občine po postavi, t. j. po §. 13. obč. vol. reda narejeni, ter da ima on svoj uspeh le tej nepravilnosti zahvaliti.

Manjšina odbora je bila sicer te misli, da ima o tem, koliko volečih razdelkov se naredi, samo politiška gospiska sporazumno z občinskim odborom odločevati, ter da je to, kar ta dva določita, tudi za deželnini zbor vezalno.

Ali tej misli, opiraje se na §. 53. dež. vol. reda, večina nikakor ni mogla pritrdirti, ker se je trdno držala načela, da to, kar je proti jasni postavi, ne sme obstanka imeti; da je sveta dolžnost deželnemu zboru, nad tem čuti, da se volitve za deželnini zbor na postavni podlogi vrše; da naj o tem, kdo ima pravico voliti in kdo ne, le postava odločuje, ne pa samovolja političkih gospok, in da se mora deželnini zbor skrbno zavarovati pred nevarnostjo, da bi politički uradi, znemar pustivši postavo, po svojem domiselku uravnava volilne pravice.

Pa tudi doslednost zahteva od deželnega zabora, da letos ne odločuje drugače nego lani. Ako je lani za potrebo spoznal volitev zavreči, ker ni bila po postavi, letos ne more drugače ravnati, ako noče, da bi mu g. Obreza po pravici očital, da mu je krivico storil.

Sicer je pa jako želeti, da bi se nepravilnost, ki zdaj že v drugo to volitev zavira, in krivica, ki se dela po njej Postojinskim volilcem, odpravila, bodi si s tem, da se tudi pri Vrhniski občini naredi trije voleči razdelki, kot je v Postojni, bodisi s tem, da se Postojinčanom privoli, da bodo po volilskem imenu po §§. 17. in 21. obč. vol. reda narejenem voliti smeli, kakor jim je bilo že za drugi deželnini zbor privoljeno. Odbor je po večini sklenil, razo-

deti to željo tudi vlad, kateri mora sami na tem ležeče biti, da dobe Postojna, Vrhnika in Lož pred ko mogoče svojega postavnega zastopnika v dež. zboru.

Odbor tedaj svetuje:

Slavni deželnini zbor naj sklene:

1. Volitev gospoda Muleja za Postojno, Vrhniko in Lož se ne potruje.
2. Vis. c. k. deželnini vlad se izrekne želja, da bi blagovolila zastran Postojne in Vrhnike z-enačiti podlogo, po kateri se ravna število volilcev za deželnini zbor.

4. seja deželnega goriškega zabora 3. sept.

(Konec.)

Zarad važnosti te stvari priobčimo tukaj nekoliko okrajšan načrt postave, kakor ga je nasvetoval odsek:

I. Skladovnih (konkurenčijalnih) cest je 30 (v načrtu so posebno imenovane).

II. Vse druge nedržavne ceste in poti so občinske.

III. Občine, ki bodo vzdrževali skladovne ceste so vmejene v 13 skladovnih okrajev (regionov), in sicer obsega vsak tak okraj vse davkarske občine dotednega sedanjega sodniškega okraja.

IV. Za vse skladovne ceste enega okraja se ustanovi en sam cestni odbor, ki se voli v glavnem kraji dotednega okraja.

V. Vse občine enega okraja morajo skladati po primeri izravnih davkov za vse skladovne ceste, ki so med mejami tistega okraja.

VI. Cestni odbor sme popraviti primera, po kateri bodo morale občine skladati. Vsakemu vdeležencu je na voljo dano, pritožiti se proti odborovim sklepom v 14. dneh, potem ko se razglasijo, na deželnini odbor, ki sodi na zadnji stopnji.

VII. Pomoči iz deželnega zaloga za zidanje in vzdrževanje skladovnih cest ne bodo nikdar presegale tretjino skupnega dotednega stroška, in se bodo dovoljevale le takim okrajem, ki donašajo v ta namen vsaj 12 odstotno doklado k izravnim davkom.

VIII. Za vsako tako pomoč je treba dovoljenja deželnega zabora.

IX. Ako bi se dokazala potreba, da se popravijo nagloma poškodovanja, ki so neprevidoma nastale, sme predplačati deželnini odbor cestnim odborom potrebne zneske, ki naj se bodo štel, kakor da bi bili posodili, dokler ne določi drugače deželnini zbor.

X. Hitro, ko se ustanovijo cestni odbori, izročé se jim sedanjih cestnih zalogi.

XI. Razveljavijo se tiste določbe postave od dne 29. aprila 1864, ki se ne vjemajo z določbami te nove postave.

XII. Ta postava zadobi veljavno tisti dan, ko se razglasiji.

Sporočevalec razklađa v obširnem sporočilu načela, ki so vodila odsek, ko je načrt deželnega odbora pretresal in sestavljal novo cestno postavo.

Sredi poročila pa začnejo v stolni cerkvi (stolp se drži zbornice) tako na moč zvoniti, da bralec samega sebe ne sliši. Preneha in nasvetuje naj se volita med tem odseka, kar se tudi zgodi. V odsek za postavo o združevanju občin so izvoljeni: Winkler, Černe, dr. Deperis, Dottori, Gorjup, dr. Pajer, Pagliaruzzi; v odsek za prenaredbo zemljишčnih bukev: Gorjup, Winkler, Visini, Candussi, dr. Tonkli.

Nadaljevajo sporočilo o cestni postavi, omeni dr. Deperis, da mitnica na ne državni cesti dornberški še ni odpravljena, dasiravno se ta zadeva že od leta 1862 razpravlja in da si je dež. odbor že Bog ve koliko krat ponaglil dotedne oblastnije, naj jo rešijo. Tudi se pritožuje, da vlada noče spoznati ceste do pristanišča Rozega (Porto Rosega) za državno, da si je ta cesta za kupčijo posebno važna, ker veže južno železnicu z morskim pristaniščem, kjer ima erar svoje colnije, zdravniške hiše in kasarne, in kjer pobira posebno cestnino.

Sklene, naj deželnini zbor potrdi načrt nove cestne postave, — naj izreče vlad, da obžaluje (deplora) kesnost c. k. oblastnij, ktere bi bile morale odpraviti mitnico na nedržavni cesti Dornberški, — naj naroči deželnemu odboru, da naznani ta sklep ministerstvu notranjih opravil in ponagli zaželeno rešitev te zadeve in da učini (odsek) pri omenjenem ministerstvu vse kar je treba, da prevzame erar vzdrževanje ceste do pristanišča Rozega.

Ker se nikdo ne oglaši za glavni razgovor, (generaldebatte) bera sporočevalec posamezne točke.

Pri prvem stavku cestne postave nasvetuje Rosmann, naj bo tudi cesta ki drži od Bovec čez Sočo v Trento skladovna.

Podpirata ga Winkler in Pagliaruzzi.

Deperis pa odmeta ta nasvet s tem, da cesta, ktera se priporoča, ni tolake važnosti, da bi se morala izreči za skladovno; koristi naj več ceserarju, ker drži v ces. hoste, naj bo tedaj tudi ceserar skrb, da si jo vzdržuje.

Pri glasovanju pada predlog Rosmannov. — Ko pride sporočevalec do ceste, ki naj bi se zdala iz Plavi v Brde se oglaši poslanec Gorjup, opazivši, da ta cesta je zares važna in potrebna in da je tedaj popolnoma zavoljen, da bo skladavna.

Gledé pa, da se nahaja v načrtu samo ta cesta v celi kanalskem okraju med skladovnimi, in ker bi koristila le bližnjim občinam, s katerimi je v dotiki, zdi se mu primerno in pravično, naj se sprejme med skladovne tudi cesta od Kanala do Čepovana. Po tem takem bi se tudi za kanalske gornjane, ki ne bodo nikdar rabili ceste od Plavi v Brde, nekoliko preskrbelo, — in zalažali se bodo stroški bolj vzajemno.

Dr. Tonkli: Cesta od Plavi v Brde je skoraj neobhodno potrebna; dohajali bodo po njej Tominci, Bovčani, Cerkljani in Korošci po naj krajši poti v Brde kupavat sladke rebule. Sedaj se morajo v ta namen čez Goricu voziti, kar jim pobira veliko več časa in denarja. Sicer so pa razlogi predgovornika popolnoma resnični; priporoča, naj se tedaj sprejme Gorjupov nasvet.

Deperis omeni, da cesta, ktera nasvetuje Gorjup, je bila zapovedana v načrtu deželnega odbora, da so pa vse občine, ktere bi imela vezati, proti njej protestovale.

ne sme enostransko ravnati, podpisuje charte blanche, na ktere potem protinadražna manjšina deželnega zabora proteste napravlja! — Naj naši poslanci sedanje priložnosti ne puščajo v nemar, zaupanje slovenskega naroda si spet pridobiti, ob katero so se s svojim ustopom v dvalistični državni zbor deloma pripravili, deloma pa so si to zaupanje močno zmajali. — Kdo bi ne bil prepričan, da dunajska vlada med Slovenci tuj živelj podpira, ter ga razširjevali skuša, budi si nemški, budi si italijanski, podpirala bi pa gotovo tudi magjarskega, če bi le kaj Magjarov med Slovenci živelo. Ali morejo naši poslanci mirne vesti poslušati, da govorniki menjšine naš deželni zbor primerjajo s hudodelnikom, kjer se le pri prvem hudodelstvu trese (bil je to poslanec g. Kromer, kjer je na tako visoko stopnjo kulture dospel)! Slovenska večina ljubljanskega deželnega zabora je po njegovem tolmačenju hudodelnik, ker varuje in brani narodne pravice, ker ona brani volilne pravice Postojničanov. — Takovo primerjanje se res kaj spodobi možem iz vrste g. Kromerja in njegovih tovarišev gg. Dežman, baron Apfaltern, Kaltenegger itd., kjer se gotovo sami k najviše omikanim in najliberalnejšim štejejo. — Dobro ste jo zagodili gosp. Kromer, pripravljeni smo, še več tako lepih reči od Vas slišati, ker Vi ste mož kulture, le tudi nikar ne pozabite naši narodni večini očitanja, da je ona v dualističen državen zbor narodne može volila, kjer nikakor ne spadajo kje; ona bi bila morala Vas in Vaše pajdaše kje voliti, da bi se ne moglo reči, da je bil slovenski narod v dualističnem državnom zboru zastopan. Tega vendar menda Vi ne mislite, da ste Vi zastopitelj slovenskega naroda; Vi in vaši pajdaši bi toraj lehko brez vse škode za čast slovenskega naroda v dualističnem državnem zboru na Dunaji sedeli, ter bi lehko hladnokrvno poslušali, da državni poslanec Šindler s klobukom kranjskega kneze in s „koruno svatovaclavsko“ burke brije, če bi se Vam pa ravno zljubilo, bi se pa tudi še sami lehko en malo ponorčevali. — Ne-popolnivo veselje mora nastati po celem kraljestvu Juda, kendar na Dunaju izvedo, kako liberalno se v ljubljanskem deželnem zboru godi. Obé „Pressi“, obá „Fremdenblatta“, „Kikeriki“ in „Debatte“ (in kolikor je še takove časnikarske šare) imajo pri takih priložnostih prav prazničen dan, ter bi gotovo svojim prijateljem v Ljubljani miloradi napravili veliko gostijo, pri kateri bi vredniki „Laibacher- in Triester-Zeitunge“ in „Laibacher Tagblatta“ z celega srca radi stregli ljubljanskim liberalcem. — O „Laibacher Tagblatt-u“ naj memohodem omenim, da je povabilo na njega naročbo po c. kr. uradnih romalo in sicer ne brez uspeha. To naročilno vabilo je svojo romarsko pot iz velike c. kr. vopalte pred šolami nastopilo. Naj potem vsak sam sodi, pod katerimi krili „Laibacher Tagblatt“ stoji. — Upamo, da za naše slovenske poslance ne ostane ta dan brez dobrega upliva. Morebiti se bodo oni naši poslanci, kjer so se v leseni hiši na Dunaju pred škotskimi vrti tako dolgo parlamentarisma učili, na domači zemlji spet pravega, čisto slovenskega duha navzeli, morebiti jih pogumno in neogroženo vedenje česko-slovenskih poslancev pripelje k spoznaju, kaj njim je storiti, da se narod z zaupanjem in ponosno na nje ozira. — Naj si naši poslanci dobro v pameti obdrže, da njim je poslanec g. Kromer pri priložnosti grozil, da sklep deželnega zabora o prenaredbi volilne postave za deželne poslance ne bo najvišega potrejena zadobil. — Da bodo imeli sklepi deželnega zabora pravo važnost, je treba, da za poslance stoji celi narod, potem se pa ni bat, da bi nam dunajsko ministerstvo ali njegove gospiske mogle naše priroyene pravice dolgo priprijeti, ali da bi sklepe deželnega zabora pod klop metale, — edinstvo naroda in stanovitost in pogumnost njegovih poslancev mora prej ali pozneje zmagati — v edinstvu je sila.

Od Koroško-štajarske meje. (Kako se je pri postavljenju novih uradniških služeb na §. 19. ozir imelo — slov. tabor na Bistrici.) [Izv. dop.] „Precartano“ dete državnega zabora in bürgerministerstva, §. 19. že res po svetu čuda dela. Priča temu so na novo postavljeni službe v uradnjah. Le glejte na Koroško, in morda se tudi po Štajarskim in Kranjskim semtertje kaj enakega nahaja. Prišel je v Velkovec, kamor spadajo Velkovški, Pliberški, Kapeljski in Doberleveški kantoni, in kjer razun ponemčene peščice meščanov in tržanov zgol Slovenci prebivajo, za okrajnega poglavarja vse česti vreden žl. gospod, od ktere gre glas, da slovenski le s silo nekoliko lomi in umé, njegov tajnik pa še tega ne! Pa — ložej se že kaj takega potrpi pri glavarstvu, nego pri sodniji; a ravno tu so jo najbolje zadeli. Prišel je za okrajnega sodnika gospod, ki sam sebe omiluje, kako težaven posel mu je naložen, ker slovenskega niti ne zna, niti ne umé, in zaradi kterega gospoda bi bila neka ženska, kakor nam je še nekdaj „Slovenec“ oznanil, čisto po nedolžnem obsojeni, ako bi njeni zastopnik pri končni obravnavi ne bil prišel na to, da je sodnik ni slovenski razumel. — Vprašamo: Je li to po volji visoki vladi, da se ljudstvo in uradniki med seboj ne umejo? Jej je mar prav, da se ljudem krivice godé? in je li uradnikom samim ljubo, da pri najbolji volji vendar le svoje službe ne morejo po godu opravljati? Ali je mar res vlada tako podučena, da so na Koroškem zgol Nemci; 120.000 Slovencev pa se je v Celovškem jezeru in v Dravi vtopilo, ali so jih njihovi poslanci v nemške Miheljne prestrojili, in ako je „Bundeschütz“ Novak vsa Koroška srca materi Germaniji na Dunaj prinesel in je njeni ljubeznjivosti v krilo izročil? — Zoper vse to očitno protestujemo, rekši: Vsakemu svoje; toraj tudi nam Slovencem slovenske uradnike! — Tabor, aka nam bode dovoljen, in ki ima biti 29. sept. na sv. Mihele dan na Bistrici pri Pliberku, bode pokazal, aka Bog da, da nam nemški liberalizem še ni možgan zmešal, da bi sebi na sramoto zatajili slovenski svoj dom.

Politični razgled.

Novemu poljskemu programu, česar glavne točke smo zadnjici omenili, očita „Corresp.“ slabosti, nejasnost in pomankljivosti. „Sploh se nam vidi, beremo tam, da je prenagljeno delo in nova izdaja koristolovne politike poljske stranke državnega zabora, kjer se vsled najnovejšega naplava

in siljenja javnega mnenja in prepričanja deželnega primorano čuti, na poti samoupravnih tirjatev nekoliko korakov naprej korakati, a samo, da sama sebe ohrani in da še v prihodnje mogoča ostane. Ta stranka vidi (ima bolje oči ko ravno tako slovenska. Vr.), da ljudstvo ni zadovoljno s tako imenovanimi „koncessijami“, kjer so se neki Poljakom na Dunaji privolile, da ljudstvo preklicuje dosedanje delanje delegatov drž. zabora; zato je bi imel program olja vlti na razburjene valove. . . Galicija po decembru nima nobene pravilne poti, kakor pomirje — s krono samo s posredovanjem dež. zabora; in z ozirom na to bi Poljakom svetovali, naj bi vendar enkrat nehali programe snovati, ako nočejo, da se v njih pogube“.

C. kr. namestnik v Tirolu znani vitez Lasser je v neki zakonski zadevi razsodil proti verskim postavam. Nekteri hočejo iz tega sklepati, da je sedanja sistema pri začetku svojega konca, ker je Lasser znan kot mož, ki se hoče pri vseh, torej tudi pri prihodnji vladajoči stranki v kaki veljavni službi ohraniti. Dunajski časniki tirjajo, naj se Lasser iz službe dene.

V gorjeni Avstriji se pripravlja ogromna peticija do finančnega ministerstva, kjer bo, ker so letošnje poskušnje pokazalo, da tabak tu izvrstno obredi, tirjala naj se ko je dualizem že enkrat dognana stvar, tudi cislaščanska vlada postavi na stališče narodno gospodarskega dualizma in gled tabakovega samotrzja kar je najkreplejše na to pazi, da se bode potrebi, kar je ima Cislaščanija gled tabaka, zadostovalo edino in izključljivo s tabakom v Cislaščaniji pridelanim.

Češki škofi bodo poprosili cislaščansko vlado, naj jim prijazno razloži, kako se je gospodarilo s češkim religijonskim, študijskim in normalno šolskim fondom, da se pokaže kam so se porabili kasini ostanki od l. 1867 sem, kjer znašajo kacih 20 milj.

V Trstu panitalijanska stranka slej ko prej razgraja.

Pariški „Siècle“ piše, da se da avstrijsko vprašanje o narodnostih le rešiti po federaciji avtonomih in svobodnih narodov. Iz sednjega po „Sièclu“ mnjeni zelo kritičnega položaja se more Avstrija le po dveh potih izkopati: Ali se zadovoli avstrijskim Slovanom popolnoma in na najsvobodnejši podlagi, ali pa se ustavi njihovim narodnim tirjatvam. Ta druga pot bi peljala v pogubo. Zdaj gre za to, da se vsi narodi v državi med seboj spriznijo in na isto stopnjo postavijo. Od tega je odvisna sreča in blagostanje države.

Nekoliko francoskih škofov je darovalo rimski vladi nekaj topov in 134 kovčev strelne priprave. Iz Belgije in Anglije pa pričakujejo v Rimu vsak dan novih pušek. Tudi znamenje miru, kterebo bo menda francoški cesar v posebnem manifestu zagovarjal in preročoval.

Zadnje dni se je pravilo, da si hoče Prusija prisvojiti Saska. Zdaj zopet trdje, da to ni res in da ste si te državi prav prijateljski.

Meseca decembra misli pruska sklicati severno zavezno svetovalstvo; predlogi zanj so že dodelani.

V graških listih beremo, da potujejo tudi po Štirske konjski kupeci, kjer so za Francijo konj nakupovali.

Ves deželni zbor gališki bo prišel cesarja v Krakovo pozdravljal.

Začasna bolgarska narodna vlada je izročila v Carigradu bivajočim zastopnikom evropskih velemoči spis, v katerem sta se bolgarskega naroda natanko opisuje. Tu beremo: Od pariške pogodbe sem je bolgarsko ljudstvo vsa mirna sredstva rabilo in porabilo, da bi turško vlado preprosilo, naj bi se mu njegova prebridka in neprenesljiva osoda zboljšala. Bolgarsko ljudstvo je vselej svojo udanost pokazalo, ko je bila država v največji nevarnosti, in je vedno sultanovemu prestolu zvesto ostalo. In vendar je gledal sultan neprehema nevoljno in skoraj sovražno ta narod, ki ima absolutno večino med evropsko-turškimi narodi, ker šteje 6 milj. ljudi. . . Kar hoče Njegovo veličanstvo po sili na Bolgarskem prenarejati, ni le sploh današnjemu času in njegovim tirjatvam nasprotno, ampak naravnost v to namenjeno, narodna in verska čutila bolgarskega ljudstva ob nič deti. Davki so dvakrat, tudi štirikrat toliki ko nekdaj. Verske pravice so se zaničevali in z nogami gazile, 11 let zaničljivo odbijale prošnje, naj se zopet ustanovi bolgarska hierarhija. Narodna šola se sistematično preganja. Grozovite napake turškega pravosodja in drugih upravnih oddelkov so rastli in vsak dan veči postajali. To so najglavniji razlogi bolgarske ustaje. — Bolgarom se res ni čuditi! — Na Balkanu stoji že zdaj 4000 upornikov, in jim še vsak dan novi oboroženci dohajajo.

V Italiji se od dne do dne bolj izrazuje nezadovoljnost, da se francoški cesar ne drži znane septembarske pogodbe in ne pokliče svojih vojakov iz Rima. Celo pohlevnemu italijanskemu ministru Menabreji je jelo francoško omecovanje presedati.

* (Slovenski Tabor) se ima sklicati, kakor piše „Primorec“, v tržaški okolici prihodnji mesec. Če tudi program še ni popolnoma naznačen, vendar lehko že zdaj zagotovljamo, da se bo posebno to povendarjalo, naj se Slovenci združijo v politično celoto. Slovenci v Trstu najbolj čutimo to potrebo. Bodite zagotovljeni, neden okoličan takrat ne ostane doma in da bi bil bolen, v postelji se dá prinesiti k taboru.

Telegram.

V Gradeu, 9. t. m. zvečer. Pri občni pozornosti sta govorila zoper adreso: Herman in Vošnjak. Njuna govora sta neprecenljiva. Govorili so za adreso Schloffer, Hackelberg, Carneri, Graf. Zoper njo še Boukonec ob 2. uri popoldne. Jutri dalje. Rak, Lenček, Razlag nepričujoči.

Dunajska borza od 9. septembra.

5% metalike	58 fl. 20 kr.	Kreditne akcije	211 fl. 20 kr.
5% metalica z obresti v maju in nov.	58 fl. 40	London	114 fl. 90 kr.
5% narod. posojilo	62 fl. 80 kr.	Srebro	112 fl. 75 kr.
1860 drž. posojilo	88 fl. 90 kr.	Cekini	5 fl. 45 kr.
Akcije narod. banke	728 fl. — kr.		